

KOKOUSAIKA	Keskiviikko 25.6.2020 klo 17.05-18.42	
KOKOUSAIKKA	Nilakan yhtenäiskoulu opettajainhuone	
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET (ja merkintä siitä, kuka toimi puheenjohtajana)	Koskinen Saara Kortelainen Samuli Vesterinen Krista Leinonen Jarkko Paananen Jari Paananen Aune Tabell Helena	puheenjohtaja Saapui kokoukseen § 24 käsitte- lyn aikana.
MUUT SAAPUVILLA OLLEET (ja läsnäolon peruste)	Ahonen Ville Tuhkanen Anna-Liisa, poissa Kaunisaho Ari, poissa Rusanen Juha-Pekka, poissa	sivistysjohtaja, esittelijä, pöytäkir- janpitäjä kunnanhallituksen puheenjohtaja kunnanhallituksen edustaja kunnanjohtaja
LAILLISUUS JA PÄÄTÖS- VALTAISUUS	Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja saapuvilla olevien jä- senten määrään nähden päätösvaltaiseksi.	
ASIAT	§§ 24-30	
PÖYTÄKIRJAN TARKAS- TUSTAPA (tarkastuspaikka ja -aika sekä tarkastajien valinta)	Pöytäkirja tarkastetaan kunnantoimistolla 29.6.2020. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Helena Tabell ja Krista Vesterinen.	
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOI- TUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja Saara Koskinen	Pöytäkirjanpitäjä Ville Ahonen
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Tarkastusaika Keitele, 29.6.2020	
Pöytäkirja on tarkastettu ja to- dettu kokouksen kulun mu- kaiseksi. Pöytäkirjan käsittely- lehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme	Allekirjoitukset Helena Tabell	 Krista Vesterinen
PÖYTÄKIRJA ON PIDETTY YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	Paikka ja pvm Keiteleen kunnantoimisto, kunnan verkkosivut	30.6.2020 30.6.2020
	Virka-asema pöytäkirjanpitäjä	Allekirjoitus Ville Ahonen

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Pykälä	Liite	Asia
24	Liite 1	VARHAISKASVATUSJOHTAJAN VALINTA (VAKANSSI SIV 101)
25	OM A	NILAKAN YHTENÄISKOULUN LUKUVUODEN 2019-20 ARVIOINTI
26	OM B	AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN KAUDEN 2019-20 ARVIOINTI
27	Liitteet 2, 2a ja 2b	OPETUSSUUNNITELMA / MUUTOKSET JA TÄYDENNYKSET LUKUUN 6 OPPIMISEN ARVIOINTI
28	Liite 3	OPETUSSUUNNITELMA/ MEIDÄN LUOKKA OY OPETUSSUUNNI- TELMA VUOSILUOKILLE 7 JA 8
29		TIEDOKSI ESITETTÄVÄT ASIAT
30		VIRANHALTIJOIDEN PÄÄTÖKSET / SIIRTÄMISESTÄ PÄÄTTÄMINEN

VARHAISKASVATUSJOHTAJAN VALINTA (VAKANSSI SIV 101)

Sivistysltk
24 §

Sivistyslautakunta myönsi kokouksessaan 27.5.2020 eron varhaiskasvatusjohtajan virasta vakanssin SIV 101 haltijalle. Kunnanhallitus myönsi 1.6.2020 luvan täyttää vakanssi 1.8.2020 alkaen.

Virka oli haettavana Kuntarekryn kautta 4.6.-22.6.2020. Virkaan tuli viisi hakemusta.

Haastatteluryhmä haastatteli kolmea hakijaa 23.6.2020. Ryhmän yksimielinen esitys valinnaksi on Kirsi Tuononen.
Perustelut: Tuonosella kelpoisuus tehtävään ja monipuolinen koulustausta, joka tukee tehtävässä onnistumista. Hänellä on riittävä kokemus tehtävään. Haastattelun perusteella hänellä on parhaat edellytykset tehtävän hoitamiseen.

Hakemukset olivat kokouksessa nähtävänä.
(Valm. sj VA)

Esitys:

Sivistyslautakunta päättää valita varhaiskasvatusjohtajan virkaan (SIV 101) Kirsi Tuonoson.

Perustelut: Tuonosella kelpoisuus tehtävään ja monipuolinen koulustausta, joka tukee tehtävässä onnistumista. Hänellä on riittävä kokemus tehtävään. Haastattelun perusteella hänellä on parhaat edellytykset tehtävän hoitamiseen.

Valinnassa noudatetaan kuuden kuukauden koeaikaa.

Samalla lautakunta päättää, että Tuonoson tehtäväkohtainen palkka on 2 950 €/kk.
(Esitt. sj VA)

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

NILAKAN YHTENÄISKOULUN LUKUVUODEN 2019-20 ARVIOINTI

Sivistysltk
25 §

Perusopetuksen ohjausjärjestelmä on esitelty kaaviossa. Opetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Arvioinnin tarkoituksena on turvata ao. koulutusta koskevan lain tarkoituksen toteuttamista, tukea koulutuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Arviointien keskeiset tulokset tulee julkistaa.

Opetusministeriö on julkaissut perusopetuksen laatukriteerit 2010. Perusopetuksen kansallisten laatukriteereiden tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolistaa tarjontaa sekä turvata opetusselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta.

Keiteleen kunnan perusopetuksessa aloitettiin 1.8.2012 alkaen laatutyö, jolloin laadun kehittämistä varten perustettiin laaturyhmä, jonka muodostavat Nilakan yhtenäiskoulun johtotiimi ja sivistyslautakunnan edustaja.

Laadun kehittäminen perustuu vuosittaiseen suunnitelmaan liitettyihin kehittämiskortteihin. Kehittämiskohteina ovat lukuvuonna 2017-20 laadun arvioinnista (siv.ltk 19.1.2017 Liite 1 A) johdetut:

- A OPS ja DIGI
- B Osallisuus
- C Johtaminen ja henkilöstön osaaminen
- D Kumppanit ja verkostot

Laaturyhmä kokoontui elokuussa 2019 päivittämään tavoitteet. Vuoden 2018 päivityksessä tulleet muutokset:

- A: Liikkuvan koulun kehittäminen ja metsäeskarin jatkon varmistaminen ulotettiin vuosille 2018 ja 2019
- B: Järjestyssääntöprosessi toteutuu lukuvuonna 2018-2019
- D: Nilakan kuntien koulupsykologin rekrytointi vuodella 2018

Laaturyhmän kokoontuminen keväällä 2020 peruuntui korona-poikkeusolojen takia.

Laatuohjelman mukaan uudet kehittämiskohteet tulee valita lukuvuoden 2020-21 aikana.

Nilakan yhtenäiskoulun opetushenkilöstö on käsitellyt kokouksessaan 28.5.2020 Nilakan yhtenäiskoulun lukuvuoden 2019-2020 arvioinnin (OM A). Arviointitulokset arkistoidaan erikseen.
(Valm. sj VA)

Esitys: Sivistyslautakunta tutustuu arviointituloksiin ja merkitsee tulokset tietoonsa saatetuksi.
(Esitt. sj VA)

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet:

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN KAUDEN 2019-20 ARVIOINTI

Sivistysltk
26 §

Perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee tarjota lapsille monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun ja virkistävään toimintaan sekä mahdollistaa lepo rauhallisessa ympäristössä, ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilön valvonnassa.

Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011). Kunnan tulee hyväksyä laissa tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa varten toimintasuunnitelma. Aamu- ja iltapäivätoimintaa varten laaditaan luku- vuosittain vuosisuunnitelma.

Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan arvioinnin tarkoituksena on turvata sille laissa säädettyjen tavoitteiden toteutuminen. Kunnan tulee arvioida antamaansa tai hankkimaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Arviointien keskeiset tulokset tulee julkistaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö on toimittanut sivistyslautakunnalle laatimansa lukuvuoden 2019-20 arvioinnin (OM B). Arviointi arkistoidaan erikseen.
(Valm. sj VA)

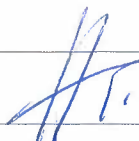
Esitys:

Sivistyslautakunta tutustuu arviointituloksiin ja merkitsee tulokset tietoonsa saatetuksi.
(Esitt. sj VA)

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

OPETUSSUNNITELMA / MUUTOKSET JA TÄYDENNYKSET LUKUUN 6 OPPIMISEN ARVIOINTI

Sivistysltk
27 §

Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetuksen arviointiin liittyvät opetussuunnitelman muutokset 1.8.2020 mennessä. Valtakunnallisen muutoksen taustoja ja tavoitteita kuvataan seuraavasti (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-arvioinnin-uudistaminen>) :

"Arvioinnin tasa-arvoisuus on herättänyt huolta sekä opetusalan ammattilaisissa että perheissä. Tarkempien kriteerien tavoitteena on lisätä arvioinnin yhdenvertaisuutta sekä arvosanojen vertailukelpoisuutta.

Lisäksi tarkoituksena on **selkiyttää arvioinnin kansallisia linjauksia**, sillä ne on koettu nykyisessä opetussuunnitelmassa liian tulkinnanvaraisiksi. Arvioinnin linjauksia täsmentämällä saadaan koko maahan yhtenäisemmät arvioinnin periaatteet koulujen ja opettajien arviointityön tueksi." (Esimerkiksi numeroarviointi alkaa jatkossa koko maassa viimeistään vuosiluokalta 4.)

"Arvioinnin kriteerit laaditaan oppiaineittain arvosanoille 5,7 ja 9. Niiden avulla määritellään, mitä peruskoulunsa päättävän oppilaan on osattava kyseisen arvosanan saadakseen. Tällä hetkellä osaamistaso on määritetty vain arvosanalle 8"

[Linkissä opetussuunnitelman perusteet arviointiluvusta.](#)

Arvioinnin opetussuunnitelman muutosta on käsitelty Nilakan kunnissa ja Nilakan yhtenäiskoulussa seuraavasti:

- **Nilakan reksit 6.4.20** Todettiin muutostarpeet ja sovittiin vastuut.
- **Nilakan reksit ke 22.4.20** Sovittiin yhteiset ja kuntakohtaiset ratkaisut
- **Nilakan yhtenäiskoulun opettajat 26.3.2020** Arvioinnin muutoksiin tutustuminen ja käyttäytymisen numeroarvioinnin kriteerien luominen
- **Nilakan yhtenäiskoulun 1.-3. lk opettajat 3.6.2020** Sanallisen arvioinnin kriteerit 1.-3. luokilla

[Opetussuunnitelman luku 6.13 \(Paikallisesti päätettävät asiat\) 1.8.2020 alkaen liitteenä 2.](#)

(Valm. sj VA)

Esitys:

Keiteleen sivistyslautakunta hyväksyy liitteen 2 mukaisen opetussuunnitelman luvun 6.13 (Paikallisesti päätettävät asiat) noudatettavaksi 1.8.2020 alkaen
(Esitt. sj VA)

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet: kv

OPETUSSUUNNITELMA/ MEIDÄN LUOKKA OY OPETUSSUUNNITELMA
VUOSILUOKILLE 7 JA 8

Sivistysltk
§ 28

Opetussuunnitelmamuutoksen yhteydessä 2016 tuntijako muuttui niin että 7. ja 8. luokkien viikkotuntimäärä putosi yhdellä viikkotunnilla 29 h/vko. Keiteleen sivistyslautakunta päätti sijoittaa kunnan päättämiä lisätunteja 1 h/vko 7. ja 8. luokille. Tällä resurssilla päättäjät halusivat parantaa ryhmän yhteishenkeä ja lisätä oppilaiden yrittäjyysosaamista. Opetussuunnitelmaa on "testattu" kolmen vuoden ajan ja mukana on ollut kolme ikäluokkaa.

Meidän luokka Oy -kurssin periaatteet on esitelty seuraavassa ja tavoitteet sekä sisällöt ovat [liitteessä 3](#). [Kurssi löytyy myös NYK Pedanetista \(Linkki\)](#)

Meidän luokka OY -tunteja on 1h/vko 7. ja 8. vuosiluokilla. Luokan vastuopettaja pitää tunnit ja hänellä voi olla tukena samanaikaisopettaja, tunnetutoropettaja tai muita vierailijoita. Arviointi on Hyväksytty /Hylätty.

MISSIO:

Luokan ryhmädynamiikan ja ilmapiirin parantaminen auttavat opiskelussa ja arjessa kaikkia. Joka tunnin alussa käydään luokan ilot ja surut mitä viikon aikana on tapahtunut. Tutustumalla yksityisen ja ammatillisen vuorovaikutuksen eroihin ja harjoittelemalla ammatillista vuorovaikutusta oppilaat ymmärtävät oman toiminnan merkityksen koko ryhmän hyvin vointiin. 7. ja 8. luokan tunne- ja vuorovaikutus tunnit toteutetaan pääosin tällä resurssilla.

Oppilaan oman resilienssin ja sisäisen yrittäjyyden kasvattaminen.

Yrittäjyyskasvatuksen tukeminen ja NYK oppilaiden yrittäjyysosaamisen lisääminen.

(Valm. sj VA)

Esitys: Sivistyslautakunta hyväksyy liitteen 3 mukaisen opetussuunnitelman Meidän luokka Oy -kurssille.
(Esitt. sj VA)

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, vile.ahonen@keitele.fi

TIEDOKSI ESITETTÄVÄT ASIAT

Sivistysltk
29 §

Esitys: Sivistyslautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi seuraavat asiat:
- K.hall 1.6.2020: [Täyttölupa /Varhaiskasvatusjohtajan vakanssi SIV 101](#)
- Valtuusto 1.6.2020: [Ylityspyyntö talousarvioon 2020 /Sivistysltk](#)

(Esitt. sj VA)

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

VIRANHALTIJOIDEN PÄÄTÖKSET / SIIRTÄMISESTÄ PÄÄTTÄMINEN

Sivistysltk
30 §

Sivistyslautakunnalle on toimitettu tiedoksi seuraavat viranhaltija-päätökset:

Sivistysjohtaja Ville Ahosen päätökset:

- He6/2020 [Koulunkäynninohjaajan SIV 49 sijaisen valinta](#) määrä-
aikaisesti 1.8.-31.12.2020
- He7/2020 [Museonhoitaja/opas valinta](#) aj. 22.6.-9.8.2020

Rehtori Ville Ahosen päätökset:

- Ti1/2020 [NYK tilojen vuokraus /Ylä-Savon Veturi](#)

Kirjastonjohtaja Soile Kokkosen päätökset:

--

Varhaiskasvatusjohtaja Kaisa Hokkasen päätökset:

--

(Valm. ps EK)

Esitys:

Sivistyslautakunta merkitsee em. viranhaltijoiden päätökset tietoonsa saatetuksi.

Samalla sivistyslautakunta päättää, ettei se ota edellä mainituissa viranhaltijapäätöksissä mahdollisesti otto-oikeuden piirissä olevia asioita käsiteltäväkseen.

(Esitt. sj VA)

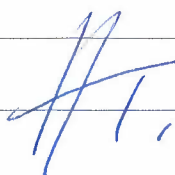
Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet:

OIKAISUVAATI-MUSOHJE	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.
Asiat	Pykälät: 24, 27, 28
Oikaisuvaatimusviranomainen	Keiteleen kunnan sivistyslautakunta Laituritie 1, PL 14, 72601 Keitele Sähköposti: keitele@keitele.fi Fax: 017 273 1099
Oikaisuvaatimus-oikeus	Oikaisuvaatimuksen saa tehdä: <ul style="list-style-type: none">• se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)• kunnan jäsen
Oikaisuvaatimus-aika	Oikaisuvaatimus on tehtävä kunnallisvalituksen alaisista asioista 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja hallintovalituksen alaisista asioista 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Keiteleen kuntaan viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon , jollei muuta näydetä, seitsemän päivän (7) kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö	Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava: <ul style="list-style-type: none">• päätös, johon haetaan oikaisua• se, millaista oikaisua vaaditaan• millä perusteella oikaisua vaaditaan Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.
MUUTOKSEN HAKUKIELTO	Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta (Kuntalaki 136 §). Pykälät: 25, 26, 29, 30 HallintolainkäyttöL 5 §:n/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta. Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

VALITUSOSOITUS	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.
Valitusviranomainen	Itä-Suomen hallinto-oikeus Minna Canthinkatu 64, PL 1744, 70101 Kuopio Puh. 029 564 2502, Fax 029 564 2501 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Asiat	Kunnallisvalitus, pykälät: -- Hallintovalitus, pykälät: -- Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite, sähköposti, telefax Pykälät --
Valitusoikeus	Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta valittamalla myös se, jolla on lain mukaan valitusoikeus asiassa.
Valitusaika	Valitus on tehtävä 14/30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajaksi. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
Valitusperusteet	Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Hallintovalituksen saa tehdä erityislainsäädännön mukaisesta päätöksestä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Valitusta ei saa tehdä hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista. (HLainkäyttöl 5 §) Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.
Valituksen muoto ja sisältö	Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava: <ul style="list-style-type: none"> • päätös, johon haetaan muutosta • miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi • perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Valitukseen on liitettävä: <ul style="list-style-type: none"> • päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä • todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta • asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
Oikeudenkäyntimaksu	Hallinto-oikeus voi periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun. Maksuista säädetään laissa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista 701/1993.

